

Memo collegiale verbindings- en afstemmingsvragen

de heer Marc Oudenhoven

Onderwerp:

Stalderingsaanvragen in relatie tot de Warme saneringsregeling varkenshouderij

Datum

23 april 2025

Documentnummer

Van

de heer Marc
Oudenhoven

Aan

Het college van Gedeputeerde
Staten

Auteur

5.1.2.e

Afstemmingsvraag

Wat is het draagvlak binnen het college om de stalderingsaanvragen die niet voldoen aan de huidige beleidsregel af te wijzen of toe te wijzen door een overgangsregeling in de beleidsregel omgevingsrecht op te nemen?

Toelichting

Korte aanleiding

In december 2024 zijn 83 aanvragen om een voorlopig stalderingsbewijs ingediend. De in de aanvragen opgenomen stalderingsmeters zijn afkomstig van bedrijven die hebben deelgenomen aan de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (hierna: 'Warme sanering'). Deze aanvragen voldoen niet aan twee voorwaarden uit de beleidsregel Omgevingsrecht en moeten daardoor in principe worden afgewezen. Aanvragers stellen dat er opgewekte verwachtingen zijn dat zij alsnog mee kunnen doen.

Nadere toelichting op het dossier

Met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening en de beleidsregel Omgevingsrecht op 1 januari 2024 is de stalderingsregeling op een aantal punten aangepast. Voorheen gold voor stalderen de voorwaarde dat een hokdierenverblijf alleen mag worden ingezet als geen gebruik is gemaakt van een provinciale saneringsregeling. En dus konden deelnemers aan de Warme sanering, immers een Rijksregeling, hun (gesloopte) dierenverblijven inzetten voor de stalderingsregeling. Deze bepaling is per 1 januari 2024 aangepast, omdat het niet logisch is om stallen in te zetten voor stalderen die met publieke middelen zijn gesloopt. Want daardoor komen de gesaneerde m² elders, weliswaar in een kleinere omvang, weer terug op een ander uitbreidend bedrijf. Deelnemers aan een saneringsregeling waarvoor een

sloopverplichting geldt, kunnen hun m²'s staloppervlakte sinds die aanpassing niet meer inzetten om te staldereen.

Ook de peildatum is aangepast, doordat er inmiddels 7 jaar sinds de inwerkingtreding was verstreken. Het vasthouden aan een peildatum in 2017 was daarom niet logisch.

Sinds 1 januari 2024 geldt er een in de tijd meeschuivende datum dat stallen ingebruik moeten zijn geweest, wat inhoudt dat het dierenverblijf in de vijf jaar voorafgaand aan de afgifte van het stalderingsbewijs ten minste drie jaar onafgebroken bedrijfsmatig gebruikt moet zijn voor het houden van hokdieren.

Datum

16 april 2025

Documentnummer

Deze wijzigingen zijn weliswaar pas op 1 januari 2024 in werking getreden maar al in juli 2023 gecommuniceerd doordat dit in de ontwerp 'Wijziging

Omgevingsverordening, Veegronde' was opgenomen. Er is door diverse adviseurs ook een zienswijze op deze ontwerpwijziging ingebracht. GS hebben die zienswijzen in de nota van inspraak van september 2023 als ongegrond beoordeeld en aangegeven dat zij vasthouden aan de voorgestelde wijzigingen.

Gedurende het afgelopen jaar kwamen desondanks verschillende vragen van adviseurs over het inzetten van stalderingsmeters die afkomstig waren van deelnemers aan de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen. Aan de adviseurs is begin 2024 teruggekoppeld dat we nog een half jaar coullance zouden bieden voor deze aanvragen. Ook na dat half jaar kwamen nog vragen binnen. Aanvragen zijn echter nooit ingediend. Omdat het onze verwachting was dat dit nooit om veel bedrijven zou kunnen gaan, en we dit voorheen de inzet van deelnemers aan de warme sanering wel hebben toegestaan, is aan de betreffende adviseurs in december 2024 via mail en telefonisch contact teruggekoppeld dat we nog tot 1-1-2025 coullance zouden bieden voor stalderingsmeters afkomstig van deelnemers aan de Warme sanering.

Bij de toezegging van de coullance is uitdrukkelijk aangegeven dat de aanvragen uiteraard wel aan de overige voorwaarden uit de beleidsregel Omgevingsrecht moeten voldoen. Daar lopen deze aanvragen nu op stuk, met name omdat ze niet voldoen aan de bepaling over de peildatum: aan de voorwaarde uit de huidige beleidsregel dat van de afgelopen 5 jaar, de stallen 3 jaar in gebruik moeten zijn geweest kan niet worden voldaan omdat de stallen in 2021/2022 zijn gesloopt en er dus geen dieren in zijn gehouden. Aan de desbetreffende adviseurs is in januari 2025 telefonisch aangegeven dat wij voornemens zijn de aanvragen om voorlopige stalderingsbewijzen om die reden af te wijzen. Daarop is verontwaardigd gereageerd, en gedreigd met juridische stappen en het informeren van Provinciale Staten.

Er zijn 2 oplossingsrichtingen

1. Afwijzen van de aanvragen die niet aan de voorwaarden voldoen:

Argumenten voor:

- Sinds juli 2023 was bekend dat zowel de voorwaarde over de cumulatie met subsidieregelingen en de voorwaarde over de peildatum aangepast zou worden;
- In januari 2024 is gecommuniceerd dat een overgangstermijn geboden zou worden tot 1 juli 2024.
- Deze coulance is verlengd tot 1 januari 2025 waarbij duidelijk is gecommuniceerd dat aan de overige vereisten uit de beleidsregel Omgevingsrecht voldaan moet worden;
- De Warme saneringsregeling is een regeling uit 2019. Tot de wijziging van de Omgevingsverordening per 1-1-2024, hadden deelnemers aan de regeling een voorlopig stalderingsbewijs kunnen aanvragen dat voldaan zou hebben aan de regeling.
- Juridisch risico van bezwaar- en beroep is beperkt, omdat de aanvragen niet voldoen aan de beleidsregel Omgevingsrecht.
- Afwijken van de beleidsregel is een discretionaire bevoegdheid van GS, als een bepaling onredelijk uitpakt voor de individuele aanvrager. Inherent aan die afweging is dat afwijken alleen mogelijk is in incidentele, onvoorziene omstandigheden. Daar is in dit geval geen sprake van. Daarmee lopen we juridische risico's bij eventuele bezwaren van derden (milieuorganisaties) als we de aanvragen willen toewijzen in strijd met onze eigen regels.
- GS voeren een bestendige lijn conform de besluitvorming over de zienswijzen tegen de voorgestelde wijzigingen.

Tegen:

- Politiek risico: bij afwijzing is het zeer waarschijnlijk dat er vragen aan de politiek zullen worden gesteld vanuit de adviesbureaus, ondanks dat er een overgangstermijn is geboden. Er is inmiddels namens verschillende adviseurs een brief ingekomen over deze kwestie;

Datum

16 april 2025

Documentnummer

- Financieel risico: De uitbreidende ondernemers hebben inmiddels stalderingsmeters gekocht (op eigen risico) die bij afwijzing niet meer elders inzetbaar zijn. Men zal deze "schade" op de provincie willen verhalen (schatting volgens adviseurs ca.10 miljoen en er is voor ca 1,7 miljoen aan stalderingsmeters aangekocht door de verschillende aanvragers). Risico op toewijzing schatten wij echter laag in, omdat adviesbureaus voor eigen rekening en risico's meters hebben aan- en verkocht. Daarnaast is een schadepost van een dergelijke omvang zeer onwaarschijnlijk;
- Mogelijkheden tot uitbreiding van een hokdierversluit zijn op dit moment nagenoeg nihil aangezien er nauwelijks 'reguliere' stalderingsmeters beschikbaar zijn als gevolg van allerlei beëindigingsregelingen.

Datum

16 april 2025

Documentnummer

2. Het opnemen van een overgangsregeling in de beleidsregel Omgevingsrecht

Voor:

- Een "echte" overgangsregeling biedt een juridische basis voor het toewijzen van de aanvragen;
- De provincie komt tegemoet aan de (onterechte) verwachtingen van sommige adviseurs;
- Staldering levert milieuwinst op, doordat over het algemeen oudere stallen worden gesaneerd en er met stalderingsmeters duurzamere stallen worden gebouwd die moeten voldoen aan de huidige wet- en regelgeving;
- Krappe markt staldering, nu veel agrarische ondernemers stoppen met gebruikmaking van een landelijke subsidieregeling. Deze m²'s kunnen niet worden ingezet voor stalden omdat er al een vergoeding hiervoor is opgenomen;

Tegen:

- Vergt aanpassing van de beleidsregel omgevingsrecht.
- Wijziging van de beleidsregel met alleen als doel dat het daarmee mogelijk wordt de aanvragen toe te kunnen wijzen, is juridisch niet houdbaar. Een wijziging moet onderbouwd worden vanuit doel of uitvoerbaarheid van de regeling en niet om een groep ondernemers/adviseurs tegemoet te komen.

- Er kunnen op dit moment geen omgevingsvergunningen verleend worden voor uitbreidingen van veehouderijen. Stalderingsbewijzen zullen dus lang boven de markt blijven hangen. Risico is dat, mocht de stalderingsregeling in de tussentijd wijzigen, ondernemers wellicht ten onrechte een stalderingsbewijs hebben aangekocht.

Datum

16 april 2025

Documentnummer

Evaluatie regelingen (ter informatie)

Op dit moment wordt gewerkt aan het evalueren van onze agrarische regelingen, waaronder de stalderingsregeling.

Afsluiting

Het wel/niet wijzigen van de beleidsregel is en blijft een bestuurlijke afweging. Als tot wijziging van de beleidsregel wordt besloten, wordt gezocht naar een zo'n goed mogelijke onderbouwing daarvan. Procedureel kan een aanpassing meelopen met de in voorbereiding zijnde wijziging vanwege de maatwerkregeling omgevingskwaliteit en de BZV 3.0.